

FEDERAȚIA PATRONATELOR SOCIETĂȚILOR DIN CONSTRUCȚII

Membru fondator CAIR – Confederația Antreprenorilor și Investitorilor din România

Mob: +40 753 039 138, E-mail: office@federatiaconstructorilor.ro, web: www.federatiaconstructorilor.ro

Nr. înregistrare: 85/09.04.2026

Către: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

În atenția Domnului Ministru CSEKE Attila

Referitor la: solicitare susținere aplicare mecanisme de adaptare contractuală și recunoașterea caracterului excepțional / clauză de forță majoră în contractele de execuție/ proiectare și execuție

Stimate Domnule Ministru,

Având în vedere contextul global generat de conflictul militar izbucnit în Orientul Mijlociu pe 28 februarie 2026 și implicațiile acestuia asupra contractelor aflate în derulare, **FEDERAȚIA PATRONATELOR SOCIETĂȚILOR DIN CONSTRUCȚII (FPSC)** vă roagă să aveți în vedere justificările și propunerile de mai jos, să le analizați și să **susțineți o interpretare unitară la nivelul autorităților contractante privind aplicarea clauzei de forță majoră în contractele de execuție/ proiectare și execuție aflate în derulare sau atribuite, în sensul:**

- (i) **recunoașterii caracterului excepțional al situației;**
- (ii) **analizării notificărilor de forță majoră în mod obiectiv și fundamentat și**
- (iii) **aplicării mecanismelor de adaptare contractuală prevăzute de art. 221 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, respectiv art 238 din Legea nr 99/2016 privind achizițiile sectoriale**

JUSTIFICĂRI:

1. **Efectele conflictului militar** izbucnit în Orientul Mijlociu a determinat creșteri semnificative ale prețului la petrol (cca 30-40%) și gaze (cca 60%), cu perturbări majore ale lanțurilor globale de aprovizionare.

Chiar dacă armistițiul anunțat pentru două săptămâni de SUA ar putea însemna o reducere a prețului barilului, acesta nu se va mai apropia de costul din luna februarie, iar scăderea prețului la pompă se face cu întârziere. În ceea ce privește gazul, unde piața este mai rigidă, reducerile sunt mult mai lente. Aceste realități fac să avem în continuare o situație extrem de instabilă, care – referindu-ne la sectorul construcții - afectează nu numai prețul combustibilului, dar și al materialelor de construcții, astfel:

- **Creșterea prețului la țitei** generează pe de o parte majorări ale prețului la combustibil (în cazul utilajelor mari consumul se ridică și până la 50 l/ oră), și pe de altă parte are impact semnificativ în prețul materialelor care folosesc ca materie primă țiteiul și derivatele acestuia (ex. bitum, polietilenă, stiren, PVC, poliuretan, etc)

- *Liberalizarea prețului la gaz* se observă în special la materialele de construcții energofage (cărămidă și BCA, ciment, vată minerală, sticlă, plăci de gips carton, mortar etc). Costul cimentului este influențat de gaz în procent de 25-30%, iar la cărămidă și BCA procentul ajunge la 30- 50%)

În cazul lucrărilor de drumuri, prețul carburantului are o pondere de 10-12% din valoarea contractului. La aceste creșteri se adaugă prețul bitumului, care a ajuns astăzi la 3500 lei/ tonă, cu cca 70% mai mare decât în luna februarie, când prețul era de cca 2100 lei/ tonă.

Astfel, **impactul asupra executării contractelor este unul direct și substanțial, creștere agresivă a prețurilor neputând fi preluată de mediul privat sau acoperită de formula de indexare din contracte.** Indicele de cost în construcții emis de INS (care se reflectă cu 2 luni mai târziu decât momentul în care s-a înregistrat creșterea) nu poate să reflecte impactul real al acestor creșteri.

Această escaladare a prețurilor nu mai poate fi privită ca o simplă variație de piață, ci **produce o alterare reală a echilibrului economic al contractului**, afectând capacitatea operatorului economic de a executa contractul în condițiile inițiale asumate.

Prelungirea conflictului deja se resimte și dacă până acum unii antreprenori au putut gestiona temporar impactul prin utilizarea stocurilor existente, achiziționate la prețuri anterioare conflictului armat, situația devine tot mai îngrijorătoare odată cu epuizarea acestora. Mai grav, exista **riscul iminent pentru o penurie temporară a unor materiale de construcții**, care în mod direct va afecta termenele de execuție.

În condițiile în care asistăm la o suprapunere a efectelor creșterii prețului la țiței și a liberalizării prețului la gaz, de la 1 aprilie vom **asista la disfuncționalități majore și efecte devastatoare, cu impact direct asupra investițiilor și economiei.**

2. **Situația prezintă îndeplinește toate caracteristicile forței majoră** – așa cum este definită la art 1351 din Codul Civil – respectiv „*un eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil*”. Din punct de vedere al relațiilor contractuale, conflictul armat reprezintă circumstanțe excepționale, care depășesc sfera riscurilor comerciale obișnuite, asumate de antreprenor.

Caracterul excepțional este confirmat și de Guvernul României, prin adoptarea Ordonanței de Urgență nr 19/26.03.2026, prin care a fost declarată oficial situația de criză pe piața țițeiului și/ sau a produselor petroliere, respectiv benzină și motorină până la data de 30 iunie 2026, care se poate prelungi succesiv pentru durate de cel mult 3 luni, cât timp persistă împrejurările care au determinat situația de criză.

3. **Incidența dispozițiilor speciale din materia achizițiilor publice în contextul invocării forței majore.** Analiza posibilității invocării forței majore nu poate fi realizată în mod izolat, exclusiv prin raportare la dispozițiile dreptului comun, întrucât, în cazul contractelor încheiate cu autorități publice, devin incidente și normele speciale instituite de Legea nr. 98/2016 și Legea nr 99/2016. Evenimentele din Orientul Mijlociu se circumscriu, în mod evident, notiunii de „*circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă*”, în sensul art. 221 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice și a art 238 din Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale. **Aceste împrejurări sunt integral neimputabile părților, neputând fi anticipate** nici de operatorii economici, nici de autoritatea contractantă, fiind generate de factori externi raportului contractual, ceea ce le apropie de sfera forței majore invocate în practică și susținute, inclusiv, prin certificatele emise de Camerele de Comerț și Industrie. (v. *certificat atașat*)

PROPUNERI:

În depășirea acestor circumstanțe excepționale, în menținerea echilibrului contractual și continuarea investițiilor **vă rugăm să susțineți demersul operatorilor economici, justificat, conform celor de mai sus, de a invoca forța majoră, ca un mecanism de suspendare a răspunderii contractuale, precum și să încurajați o interpretare unitară** la nivelul autorităților contractante cu privire la efectele acestor împrejurări excepționale și un instrument juridic de declanșare a obligației autorității contractante de a analiza adaptarea contractului în temeiul art. 221 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, respectiv a art 238 din Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale.

Opinăm că invocarea forței majore nu operează în mod izolat, ci se integrează într-un cadru juridic mai larg, în care certificatul de forță majoră emis de CCI constituie un element probator relevant privind caracterul excepțional și extern al evenimentului, iar circumstanțele invocate se încadrează în noțiunea de imprevizibilitate specifică art. 221 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice și art 238 din Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale.

În acest context, **apreciem necesară analizarea notificărilor de forță majoră în mod obiectiv, în raport cu circumstanțele concrete și impactul real asupra executării contractelor.** Astfel, autoritatea contractantă este ținută să analizeze efectele acestor împrejurări asupra echilibrului contractual. Autoritatea contractantă nu se poate limita la a respinge formal invocarea forței majore, fără a proceda la o analiză efectivă a incidenței dispozițiilor art. 221 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice și a art 238 din Legea 99/2016 privind achizițiile sectoriale, întrucât o asemenea conduită ar echivala cu ignorarea mecanismelor legale instituite tocmai pentru a răspunde unor situații excepționale precum cele analizate.

În acest sens, **considerăm utilă emiterea unor îndrumări sau recomandări către autoritățile contractante,** în vederea asigurării unei abordări coerente și unitare.

În concluzie, în contextul specific avut în vedere de prezenta adresă, chiar dacă forța majoră, în sens strict, poate fi dificil de reținut în lipsa unei imposibilități absolute de executare, circumstanțele care fundamentează aceasta invocare sunt pe deplin apte să atragă aplicarea art. 221 din Legea nr. 98/2016, respectiv a art 238 din Legea 99/2016, **impunând autorității contractante obligația de a evalua și, după caz, de a implementa măsuri de adaptare a contractului, în vederea restabilirii echilibrului contractual.**

În lipsa unei astfel de abordări, există riscul real al blocării sau întârzierii semnificative a proiectelor de investiții publice.

Cu deosebită stimă,

Adriana Iftime
Director general

The image shows a handwritten signature in blue ink over a circular official stamp. The stamp contains the text 'Federația Patronatelor Societăților din Construcții' around the perimeter and 'F.P.S.C.' in the center, with five stars above the acronym.